

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Psychopatologia stosowana
Wydział	Wydział Psychologii, Pedagogiki i Nauk Humanistycznych
Kierunek	Psychologia
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia stacjonarne
Grupa zajęć	—
Liczba punktów ECTS	8
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	68 godz.
Cykl dydaktyczny	2024/2025 zimowy
Semestr studiów	5
Rok studiów	3
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Rok realizacji	2026/2027
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr Małgorzata Wysocka-Pleczyk (e-mail: mwysocka-pleczyk@uafm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład	Ćwiczenia	ECTS
5	40 godz.	28 godz.	8

2. Cele przedmiotu

C1	Przedmiot ma zapoznać studentów z podstawami zaburzeń psychopatologicznych występujących u osób dorosłych: z problematyką granicy pomiędzy normą a patologią, z etiologią, diagnozą, objawami, leczeniem i mechanizmami powstawania zaburzeń psychicznych. Celem nauczania psychopatologii stosowanej jest wytworzenie u studentów nastawienia na przyswajanie nauczanych treści w kontekście możliwości ich wykorzystania w praktyce, m.in. jako podstawy planowania procedur terapeutycznych i pomocowych.
----	--

3. Wymagania wstępne

brak

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Student który zaliczył przedmiot zdobywa wiedzę w zakresie: a) pojęcia normy, jej rodzajów i użyteczności w ocenie zachowania zaburzonego oraz jego kryteriów, b) zna terminologię używaną w psychopatologii i psychiatrii dotyczącą rodzajów zaburzeń psychicznych, ich objawów, etiologii, mechanizmów i konsekwencji społecznych, c) poznał dwa modele uprawiania psychopatologii: klasyczny, opisowy i współczesny model mechanizmów regulacji; umie się nimi posługiwać w praktyce diagnostycznej, d) zna położenie form zaburzeń psychicznych na kontinuum norma - patologia celem oceny ich głębokości oraz skuteczności planowanych strategii zaradczych.	EUK7_W6, EUK7_W8, EUK7_W9, EUK7_W10
W2	Wiedza: Student rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, przystosowania i nieprzystosowania, normy i patologii w kontekście zachowania jednostki w jej społecznym środowisku	EUK7_W6, EUK7_W8, EUK7_W10
U1	Umiejętności: Student nabywa umiejętności obserwowania, wyszukiwania, selekcjonowania, oraz integrowania objawów zaburzeń (tzw. wrażliwość kliniczna)	EUK7_U1, EUK7_U4, EUK7_U6
U2	Umiejętności: Student nabywa umiejętności wykorzystywania klinicznie istotnych danych do różnicowania i diagnozowania zaburzeń. Potrafi analizować poszczególne przypadki osób z zaburzeniami psychicznymi i stawiać hipotezy diagnostyczne.	EUK7_U4, EUK7_U6
K1	Kompetencje społeczne: Student nabywa kompetencje rozpoznawania i diagnozowania zaburzeń celem przygotowania diagnozy klinicznej, ekspertyzy sądowej, orzeczeń na rzecz instytucji zewnętrznych	EUK7_KS1, EUK7_KS3, EUK7_KS6
K2	Kompetencje społeczne: Student uczy się postawy zrozumienia, akceptacji i tolerancji wobec odmienności (osób zaburzonych, chorych, niepełnosprawnych, odmiennej orientacji seksualnej).	EUK7_KS1, EUK7_KS2, EUK7_KS3, EUK7_KS4

5. Treści programowe

Wykład (40 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 5)
Wyk1	Psychologia kliniczna, psychiatria a psychopatologia – wzajemne zależności. Zdrowie psychiczne (pozytywne - negatywne), pojęcie normy psychicznej, jej rodzaje, kryteria normalności-nienormalności. Społeczno-kulturowy kontekst kształtowania normy i patologii. Diagnoza nozologiczna a diagnoza psychologiczna w psychopatologii. Klasyfikacje zaburzeń psychicznych.
Wyk2	Psychopatologia w świetle poszczególnych paradygmatów psychologii (ich wkład we współczesną diagnozę mechanizmów zaburzeń oraz stosowanych strategii psychoterapeutycznych): model biomedyczny, paradygmat psychodynamiczny (psychoanaliza, neopsychoanaliza, teorie self i relacji z obiektem), paradygmat behawioralny i poznawczy, paradygmat humanistyczno-egzystencjalny, podejście interakcyjne i systemowe
Wyk3	Psychopatologia ogólna: zaburzenia prostych i złożonych czynności psychicznych. Klasyfikacje i objawy zaburzeń procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych. Zaburzenia świadomości i orientacji. Wprowadzenie pojęć „symptom”, „zespół”.
Wyk4	Zaburzenia reaktywne stanowiące reakcję na stres: kryzysy emocjonalne, zaburzenia stresu traumatycznego i potraumatycznego (ASD, PTSD, trwający zespół stresu). Diagnoza i terapia psychologiczna.
Wyk5	Lęk i zaburzenia lękowe: formy lęku, lęk domniemany, obrony neurotyczne oraz wpływ na funkcjonowanie w otoczeniu. Zaburzenia somatoformiczne (somatyzacje, konwersje, dysocjacje) oraz schorzenia psychosomatyczne: czynniki ryzyka psychosomatycznego ze szczególnym uwzględnieniem wzorów zachowania oraz czynników podatności na zaburzenia zdrowia
Wyk6	Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi: zaburzenia odżywiania, nieorganiczne zaburzenia snu, nieorganiczne dysfunkcje seksualne
Wyk7	Zaburzenia tożsamości płci, orientacji seksualnej i formy zaburzeń funkcjonowania seksualnego.
Wyk8	Psychopatologia uzależnień od substancji i czynności; czynniki ryzyka i podatności, przebieg - ze szczególnym uwzględnieniem uzależnienia od alkoholu; proponowane terapie.

Wyk9	Zaburzenia nawyków i impulsów, zaburzenia pozorowane. Problematyka zaburzeń osobowości: koncepcje etiologiczne, mechanizmy regulacyjne, rodzaje i formy zaburzeń; ze szczególnym uwzględnieniem zaburzenia borderline i osobowości antyspołecznej (pojęcia: psychopatii, socjopatii, osobowość antisocjalna i dysocjalna, charakteropatii)
Wyk10	Zaburzenia afektywne(nastroju),rodzaje i formy depresji, charakterystyka epizodów maniakalnych.
Wyk11	Schizofrenia, zaburzenia schizotypowe i urojeniowe: symptomatologia i formy, teorie, koncepcje etiologiczne, mechanizmy regulacyjne, typowe przebiegi, odbiór społeczny
Wyk12	Agresja, osobowość agresywna, problematyka przemocy i zabójstwa. Przemoc partnerska i rodzinna ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dziecka, problematyka zaburzeń u sprawców jak i ofiar przemocy, interwencje i proponowane terapie. Samoagresja bezpośrednia i pośrednia - występujące formy i hipotezy etiologiczne. Samobójstwo, typy samobójstw jako problem psychologiczny i społeczny

Ćwiczenia (28 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 5)
Cw1	Zagadnienia normy i patologii, sposoby rozumienia nienormalności
Cw2	Modele wyjaśniania powstawania zaburzeń i chorób psychicznych: model biomedyczny, model psychodynamiczny i egzystencjalny, model behawioralno-poznawczy
Cw3	Psychopatologia zmagania się ze stresem
Cw4	Lęk i zaburzenia lękowe
Cw5	Zaburzenia somatoformiczne i dysocjacyjne
Cw6	Zaburzenia odżywiania
Cw7	Zaburzenia nawyków i impulsów, zaburzenia pozorowane. Problematyka zaburzeń osobowości
Cw8	Zaburzenia afektywne,rodzaje i formy depresji, charakterystyka epizodów maniakalnych
Cw9	Schizofrenia, zaburzenia schizotypowe i urojeniowe

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
M6	Dyskusja
M17	Prezentacja multimedialna
M20	Wykłady
Ćwiczenia	
	Wykład informacyjny
M1	Analiza przypadków
M2	Analiza tekstów
M3	Burza mózgów
M6	Dyskusja
M16	Praca w grupach
M17	Prezentacja multimedialna

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Wykład	40 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Ćwiczenia	28 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
	132 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	200 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	8 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Podstawą zaliczenia przedmiotu jest zdanie egzaminu końcowego.

Warunki dopuszczenia do egzaminu: pozytywna ocena z ćwiczeń, obecność na wykładach

Wymagania ogólne zaliczenia ćwiczeń:

- pozytywna ocena z kolokwium (kolokwium pisemne z pytaniami otwartymi i zamkniętymi)
- obecność na zajęciach (dopuszczalna jest 1 nieobecność nieusprawiedliwiona lub max. 4 nieobecności usprawiedliwione zwolnieniem lekarskim)
- aktywność na zajęciach (zabieranie głosu w dyskusji, przygotowywanie zadań domowych)

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	min.91% prawidłowych odpowiedzi na teście egzaminacyjnym
Na ocenę 4,5:	min.81% prawidłowych odpowiedzi na teście egzaminacyjnym
Na ocenę 4:	min.71% prawidłowych odpowiedzi na teście egzaminacyjnym
Na ocenę 3,5:	min.61% prawidłowych odpowiedzi na teście egzaminacyjnym
Na ocenę 3:	min.51% prawidłowych odpowiedzi na teście egzaminacyjnym

Ćwiczenia	
Na ocenę 5:	uzyskanie min. 91% punktów na kolokwium
Na ocenę 4,5:	uzyskanie min. 81% punktów na kolokwium
Na ocenę 4:	uzyskanie min. 71% punktów na kolokwium
Na ocenę 3,5:	uzyskanie min. 61% punktów na kolokwium
Na ocenę 3:	uzyskanie min. 51% punktów na kolokwium

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. Seligman M., Walker E., Rosenhan D. (2017). Psychopatologia, Poznań: Zys i s-ka (wybrane rozdziały)
2. Stupak R. (2020) Model biomedyczny w psychopatologii. Krytyczny szkic historyczny, współczesny kontekst i problemy etyczne, *Diametros* 17, 66: 34-51 doi: 10.33392/diam.1260
3. Rosenhan D., Seligman M. (1994) Psychopatologia, Warszawa, PTP, t1., r. 1-5
4. Kubacka-Jasiecka D. (1997) Z psychologii kryzysu, w: Kubacka-Jasiecka D., Lipowska- Teutsch A. (red.) – Oblicza kryzysu i pracy interwencyjnej, Kraków, 1997, ALL [s.11-29]

Literatura uzupełniająca

1. Butcher J., Hooley J., Mineka S. (2020) Psychologia zaburzeń DSM-5. Sopot, GWP
2. Cierpiąłkowska L. (2021) Psychopatologia. Warszawa, SCHOLAR
3. Cierpiąłkowska L., Soroko E., red. (2014). Zaburzenia osobowości. Problemy diagnozy klinicznej. Wydawnictwo Naukowe UAM
4. Dyduch, Grzywa, A. (2009). Stygmatyzacja i czynniki ją warunkujące na przykładzie stygmatyzacji związanej z chorobą psychiczną. *Polski Merkuriusz Lekarski*, 2009, XXVI, 153, 263-267
5. Hammen, C. (2004) Depresja. Gdańsk: GWP
6. Horney K. (2019) Neurotyczna osobowość naszych czasów. Rebis
7. Kantorska-Janiec, M., Kiejna, A., Świątkiewicz, G., Zagdańska, M. (2009) Epidemiologia zaburzeń psychicznych –dotychczasowe doświadczenia. *Psychiatria Polska*, XLIII, 375–385
8. Kępiński A. (2017) Psychopatologia nerwic. Kraków: Wydawnictwo Literackie
9. Kępiński A. (2012) Schizofrenia. Kraków: Wydawnictwo Literackie

10. Kofta, M., Szustrowa T., red. (1991) *Złudzenia, które pozwalają żyć*, Warszawa: PWN
11. Lis-Turlejska M. (1997) *Adaptacja ocalałych po skrajnie traumatycznych przeżyciach. Modele teoretyczne przezwyciężania skutków traumy w: Kubacka-Jasiecka D., Lipowska- Teutsch A. (red.) Oblicza kryzysu i pracy interwencyjnej*, Kraków, 1997, ALL
12. Meyer R. (2008) *Psychopatologia*, Gdańsk: GWP
13. Pilecka B. (1997) *Kryzys suicydalny – problemy prewencji i interwencji psychologicznej w: Kubacka-Jasiecka D., Lipowska- Teutsch A. (red.) Oblicza kryzysu i pracy interwencyjnej*, Kraków, 1997, ALL
14. Pospiszył K. (1992) *Psychopatia*. Warszawa: PWN
15. Rachman S. (2004). *Zaburzenia lękowe*. Gdańsk: GWP
16. Sęk H. (2005). *Psychologia kliniczna*. Tom 1 i 2. Warszawa: PWN
17. Taylor (1984) *Przystosowanie do zagrażających wydarzeń*, *Nowiny Psychologiczne*, nr 6-7, s. 15-38
18. Trzebińska E., red. (2009) *Szaleństwo bez utraty rozumu. Z badań nad zaburzeniami osobowości*. Warszawa; ACADEMICA